

Vragen in Commissie Strategische Opgaven d.d. 8 april 2021

Brief van GS 9 maart 2021 over provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden nr 37226 (agendapunt 5)

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
Vragen over brief Provinciale aankoop veehouderijen:	
Groen Links:	
<p>1. Er gelden een aantal voorwaarden voor de maatregel gerichte opkoop veehouderijen zoals dat de stikstofdepositie verlaagd moet worden op een Natura2000gebied in de omgeving, ruimte geboden wordt t.b.v. PASMeldingen en evt. ruimte voor bouwen naast die voor de natuur (de reden waarom de RvS uiteindelijk stelde dat er maatregelen genomen dienden te worden). De vraag is of bij de toepassing van deze opkoopregeling sowieso eveneens ook 30% van de beschikbare ruimte ten goede komt aan de natuur. Zo niet, waarom niet?</p>	<p>Het hoofddoel van de Regeling gerichte opkoop veehouderijen is een blijvende stikstofreductie in en op onze Nederlandse N2000-gebieden. Het gaat bij deze maatregel specifiek om stikstofgevoelige gebieden die qua stikstofdepositie overbelast zijn. In de regeling wordt het begrip 'stikstofgevoelig Natura 2000-gebied' gedefinieerd als een gebied dat stikstofgevoelig is én dat overbelast is. Een habitat (soort) is overbelast als de zogenaamde kritische depositiewaarde (KDW) wordt overschreden. Ruimte die als gevolg van de aankoop van een veehouderij vrijkomt, moet worden ingezet ten behoeve van het voldoen aan de Habitatrichtlijn. De ruimte mag op grond van de regeling alleen ingezet worden voor stikstofreductie, en komt dus volledig ten goede aan de natuur. De minister overweegt om een deel ook in te zetten voor het oplossen van de PAS-melders. Het zou in dat geval gaan om stikstofruimte die nog 'over' is op het moment dat het hoofddoel van de regeling bereikt is.</p> <p>Grootschalige nieuwe ontwikkelingen op de plaats waar een veehouderij is opgekocht, moeten daarom in elk geval worden voorkomen. Natuur-inclusieve landbouw en extensivering daarentegen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten omdat zij bijdragen aan stikstofreductie en verdere verduurzaming van de landbouw wat immers een belangrijke doelstelling van de overheid is. Wel is het toegestaan om het betreffende bedrijf een andere bestemming te geven.</p>
<p>2. De regeling geldt o.a. voor bedrijven met productierechten varkens, pluimvee en/of met fosfaatrechten. Hoe zit het met de fosfaatrechten in Zeeland? Enige tijd terug was daar de nodige commotie over ontstaan (onjuiste registraties om mestverplichtingen te</p>	<p>Het betreft hier twee vragen:</p> <p>1. Het is ons niet bekend of er onjuistheden zijn geweest rondom fosfaatrechten.</p>

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
Vragen over brief Provinciale aankoop veehouderijen:	
ontduiken). Is hiervan in Zeeland sprake (geweest)? En hoeveel Zeeuwse melkveehouderijen zouden op dit moment voldoen aan de voorwaarden om opgekocht te kunnen worden?	2) Hierop kunnen we nog geen antwoord geven omdat dit afhangt van de gesprekken met ondernemers.
3. In de voorjaarsnota zal aangegeven worden of en zo ja hoeveel er bijgepast moet worden vanuit de provincie mochten niet alle kosten vergoed kunnen worden door het Rijk. Kan nu al aangegeven worden hoe groot de kans is dat dit nodig zal zijn en in welke orde van grootte wij dan praten?	De indirecte (proces)kosten die niet in aanmerking komen om gedekt te worden uit de uitkering van het Rijk (o.a. taxatiekosten, notariskosten, kosten van inhuur) zullen worden gedekt via de middelen € 400.000 die eerder in de najaarsnota 2020 voor de opkoopregeling stikstof zijn toegekend. De inschatting is dat – op basis van inschattingen van andere provincies – deze indirecte kosten ongeveer € 40.000 per aankoop bedragen.
Partij voor de Dieren:	
1. De Provincie Zeeland ontvangt in de eerste tranche 5,3 miljoen waarvoor GS volgens de raming 1 of 2 bedrijven zal aankopen. Het gaat dus om miljoenen euro's per bedrijf. Welke eventuele aanvullende eisen (naast de reeds door het Rijk vastgestelde criteria) stelt GS aan de uit te kopen bedrijven?	Er zijn door GS geen aanvullende eisen gesteld. De criteria zoals deze vastliggen in de regeling, zorgden samen met het beperkt aantal bedrijven dat voor opkoop in aanmerking kan komen, al voor een voldoende prioritering/wegingskader. Het doel van de regeling is het behalen van het maximale effect op het gebied van stikstofreductie en dus een maximaal positief effect op de kwaliteit van de betreffende N2000 gebieden.
2. Welke garanties zijn er dat deze miljoenen niet worden aangewend om elders opnieuw een veehouderij te beginnen?	De maatregel gerichte opkoop is gericht op duurzame natuurverbetering en daarvoor is nodig dat de aangekochte veehouderijvestigingen definitief worden gesloten. Met het oog op de bredere stikstofproblematiek is het ongewenst als na een aankoop en sluiting van een veehouderijvestiging elders opnieuw een veehouderij wordt gevestigd. Dat zou haaks staan op de beleidsinspanningen om de stikstofuitstoot omlaag te brengen en het effect van de aankopen verkleinen. Daarom bevat de regeling voorwaarden ter voorkoming van dergelijke verplaatsingseffecten. Om die reden kan een veehouder wiens vestiging in het kader van deze regeling door de provincie is gekocht, zich niet elders opnieuw vestigen. In de regeling is met het oog hierop bepaald dat de koopovereenkomst een desbetreffende clausule bevat. Het betreft voorwaarden voor respectievelijk de sluiting van het bedrijf, om te borgen dat niet opnieuw

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
Vragen over brief Provinciale aankoop veehouderijen:	
	<p>een veehouderij op de locatie van de gesloten vestiging kan worden gevestigd en om te borgen dat de veehouder niet elders een veehouderij vestigt.</p>
<p>3. Op dit moment worden nog steeds nieuwe veehouderijen gebouwd, bijvoorbeeld een megastal voor varkens in Geersdijk, op basis van oude vergunningen. Is het niet voordeliger om bedrijven op te kopen vóór ze investeren in nieuwe stallen in plaats van daarna?</p>	<p>Dat lijkt inderdaad een logischer proces. In dit specifieke geval was dat echter niet mogelijk. Wellicht goed om te melden, is dat er als gevolg van de herbouw van dit bedrijf, geen sprake is van een (extra) nadelig effect op een nabijgelegen stikstofgevoelig N2000 gebied. Daarnaast zal er gebruik worden gemaakt van een emissiearm stalsysteem. Het betreft hier overigens geen nieuwe veehouderij, maar een bestaande veehouderij die een nieuwe stal wil bouwen. Die stal is overigens ook al vergund, maar deze wordt nu gewijzigd uitgevoerd.</p> <p>Als aanvulling op uw vraag is het wellicht goed om hier nog te vermelden dat het een regeling op basis van vrijwilligheid betreft. Indien een ondernemer zich niet meldt, dan kan hij ook niet worden opgekocht. Betreffende ondernemer heeft niet aangegeven voor opkoop in aanmerking te willen komen.</p>
<p>4. Terwijl 1 of 2 veehouderijen worden uitgekocht gaat de bouw van andere veehouderijen door. Ziet GS mogelijkheden om een eind te maken aan deze manier van dweilen met de kraan open?</p>	<p>Het aantal nieuwe veehouderijen dat op dit moment in Zeeland worden gebouwd is nihil. Daarvoor moeten bijvoorbeeld vaak fosfaatrechten worden aangekocht en die zijn erg prijzig. Wel komt het voor dat bestaande veehouderijen die nooit een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming hebben gehad nu alsnog een vergunning aan willen vragen of hun stal willen uitbreiden of vervangen. Maar dat zijn dus geen nieuwe veehouderijen. Bovendien geldt over het algemeen dat er geen (stikstof)ruimte beschikbaar is, dus dat nieuwbouw niet zondermeer mogelijk is, tenzij extern salderen een mogelijkheid is.</p>
<p>5. Na het uitkopen van nertsenfokkerijen is gebleken dat o.a. in Friesland en Gelderland voormalig nertsenfokkers een geitenhouderij zijn begonnen. Wat is er gebeurd met de miljoenen waarmee de nertsenfokkerijen in Zeeland zijn uitgekocht? Zijn de vergunningen om dieren te houden ingetrokken of zijn nertsenfokkers net als in andere provincies nieuwe dierhouderijen begonnen dan wel voornemens deze te beginnen?</p>	<p>Het beëindigen van de nertsenhouderij sector is een maatregel van de Rijksoverheid, die los staat van de stikstofproblematiek en de regeling gerichte opkoop veehouderijen, maar gebaseerd is op ethische overtuigingen. Het vroegtijdig beëindigen van deze sector (2021 in plaats van in 2024), heeft te maken met COVID-19 en berust op het wetenschappelijk advies van het OMT-Z team met betrekking tot de volksgezondheid.</p>

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
Vragen over brief Provinciale aankoop veehouderijen:	
En zo ja, krijgen zij daar dan vergunning voor?	<p>Voor deze verplichte stoppersmaatregel heeft het Rijk 150 miljoen euro uitgetrokken. Dit wordt met name ingezet als nadeelcompensatie wegens het verplicht 3 jaar eerder moeten stopzetten van de bedrijfsvoering. Hiernaast is er nog een sloop- en ombouwregeling van kracht. Nertsenhouders zijn vrij in de keuze om om te schakelen naar een andere vorm van (intensieve) veehouderij. De stikstofruimte die een nertsenhouder in zijn bezit heeft, kan met gebruikmaking van de provinciale beleidsregels in- en extern salderen van 13 december 2019, ingezet worden binnen het eigen bedrijf. Op het moment dat een wijziging in de bedrijfsvoering plaatsvindt (zoals gebruik ander stalsysteem en ander type dieren), dan dient dit middels een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of een Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) geformaliseerd te worden. Er zijn op basis van dat wat nu bekend is, een aantal ondernemers die zullen gaan omschakelen naar een ander vorm van (intensieve) veehouderij en een aantal die geheel iets anders gaan doen. Hier zullen de stallen van worden gesloopt en de bestemming van worden omgezet.</p>
6. Hoeveel van de stikstofruimte die vrijkomt met de aankoop van veehouderijen denkt GS nodig te hebben voor het legaliseren van PAS-meldingen en hoeveel blijft er over voor herstel van natuur?	Dit is nog niet bekend.
7. Welke nog niet gelegaliseerde bedrijven worden met de vrijgekomen stikstofruimte gelegaliseerd?	<p>Stikstofruimte die vrijkomt als gevolg van de aankoop van één of meerdere veehouderijen, wordt in eerste instantie ingezet ten behoeve van het voldoen aan de Habitatrichtlijn, dat wil zeggen ten behoeve van het herstel van de natuur. Het terugdringen van de stikstofdepositie op deze gebieden is dus hoofddoel.</p> <p>Landelijk is men momenteel in gesprek over de mogelijkheid om eventuele ruimte die 'over' blijft, in te zetten ten behoeve van het legaliseren van de zogenaamde PAS-meldingen.</p> <p>Concreet kan er op deze vraag op dit moment nog geen antwoord worden gegeven.</p>
8. Bevinden zich onder die nog te legaliseren bedrijven ook veehouderijen?	Ja

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
Vragen over brief Provinciale aankoop veehouderijen:	
<p>9. Het gaat nu om het stoppen van 1 à 2 bedrijven met grote impact op de meest overbelaste Natura-2000 gebieden, welke garanties zijn er dat het probleem daadwerkelijk stopt en hetzelfde bedrijf niet op een andere plek weer een veehouderij begint?</p>	<p>Met het oog op de bredere stikstofproblematiek is het ongewenst als na een aankoop en sluiting van een veehouderijvestiging elders opnieuw een veehouderij wordt gevestigd. Daarom bevat de regeling voorwaarden ter voorkoming van dergelijke verplaatsingseffecten. Het betreft voorwaarden voor respectievelijk de sluiting van het bedrijf, om te borgen dat niet opnieuw een veehouderij op de locatie van de gesloten vestiging kan worden gevestigd en om te borgen dat de veehouder niet elders een veehouderij vestigt.</p>
<p>10. Hoeveel eigen middelen denkt GS in te moeten zetten naast de 5,3 miljoen van het rijk?</p>	<p>De provincie dienst zelf de proceskosten te dragen in de eerste tranche. Hiervoor is in de najaarsnota 400.000 geraamd. Op grond van kentallen uit andere provincies kan worden afgeleid dat dit ongeveer 40.000 per bedrijf is. Voor de 2^e en 3^e tranche wordt nog overlegd over een provinciale cofinanciering. In de investeringsagenda behorende bij de voorjaarsnota zijn hiervoor wel middelen geraamd.</p>
<p>11. In de brief (pag. 2) staat wat er met de aangekochte gronden mogelijk gedaan zou kunnen worden, o.a. natuur- of bosontwikkeling maar ook wordt extensivering van landbouw genoemd. De Provincie is echter geen landbouwbedrijf dus daar valt niets aan te extensiveren. Wat gaat de Provincie concreet doen met aangekochte gronden?</p>	<p>Indien het mogelijk is om gronden mee te kopen dan zal dat via de strategische grondbank van de provincie lopen. De provincie kan deze gronden vervolgens inzetten in haar kavelruilbureau om doelen op een andere locatie in Zeeland mogelijk te maken. Het is ook mogelijk dat de gronden al op een locatie liggen waar functieverandering beoogd is. In dat geval zullen ze hiervoor worden behouden.</p>
D66:	
<p>1. Een veehouderij kan in aanmerking komen voor uitkoop als de uitstoot van stikstof meer dan 2 mol per hectare per jaar is. Hoe meet de provincie deze uitstoot?</p>	<p>Om de stikstofdepositie van een bedrijf op een bepaald natuurgebied te kunnen berekenen, wordt door de provincie gebruik gemaakt van het rekeninstrument AERIUS Calculator.</p>